

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
a) po pošti mesečno Din 12
b) dostavljena na dom
mesečno 10
za inozemstvo:
mesečno Din 20
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 15
v inozemstvu 35
Mesečna priloga: Vestnik SHS

Cene inseratov:
Enostopna petlinna vrsta malih
oglasov po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglasi nad 45 mm višine
po Din. 2.—, poslani itd.
po Din. 3.—.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljki in dnevi po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nevrnjeni pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
zagreb 39.011, sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.797

Kanonik dr. Josip Gruden.

Mej svečami pa spava mož.
Bled mož, ogrnen s plaščem črnim,
ki s trakom je našit srebrnim;
On trdno spi, nevzdravno spi;
Strudila ga je težka hoja.

Tako smo citirali nekoč in ugibali, v katerem redu se bomo poslavljali s tega sveta; starejši pred, mlajši pozneje, tako smo rekli da je prirodno pravilo. V tem slučaju je bilo drugače: starejši pišemo posmrtnico mlajšemu, potrti, tresče roke, solznih oči. Gruden je zapustil nas in svoj ljubljani narod, ukinil je svoje delo in šel uživati veliki počitek v malem domku.

V počitnicah 1. 1903 je bilo, ko sem se sešel z njim prvič pri pokojnem dr. Kreku. Bil je tedaj še mlad, vitek, bled, resen, miren, tih a živih oči. Krek naju seznanil. Gruden me pogleda velikih oči in pravi počasi: »A — Vi ste — mih! Tvoritelj tega zagonetnega stavka je imel vse prej, nego kako poredno misel; za to mi je garantirala vsa njegova postava. Tako sem se bil seznanil z našim »slovenskim zgodovinarjem« in od tedaj sva ostala v stiku.

Dr. Josip Valentin Gruden je bil rojen v Ljubljani 14. februarja 1869 kot sin krojača Andreja Grudna in njegove žene Marije, rojene Selan, v Rožni ulici, št. 100 (sedaj 5). Krstil je že tedanjí kapelan, dr. Jurij Sterbenec. Značilno je za solidne tradicijske navade v stari Ljubljani, da sta mu bila botra čevljarji mojster Matija Horvat in vrtnarjeva soproga Uršula Hruby — torej oba iz obrtniških krogov. — Gruden se je šolal v Ljubljani; gimnazijo je posejal od 1. 1880—1888, završil jo kot odličnjak in položil izpite za maturo. Kot bodoči poklic je navedel bogoslovje. Tudi teološke študije je izvršil v Ljubljani med leti 1888 in 1892; posvečen je bil 23. julija 1892. — Že v bogoslovju je bil bolehen. Zato so mu dali kot prvo službeno mesto kaplanijo na Bledu (1892); potem se je selil vsako leto: 1893 na Ig, 1894 spet na Bled, 1895 v Mošnje, kjer je bil zaeno zakristan na Brezju, a naposled 1896 v Šmartin pri Kranju. Dasi je imel dovolj opravila s svojimi stanovskimi in službenimi zaveznostmi, ki jih je vestno izpolnjeval, se je vendar poleg tega pripravljaj na teološki doktorat. To ni bilo lahko, posebno ker je bil vedno šibkega zdravja. In vendar je zmogel težavne zahteve ter si 1. 1897 pridobil doktorski klobuk. A njegove telesne moči so bile izpodkopane, njegovo zdravje tako opasno omajano, da je moral iti zdraviti se in službovanje opustiti. Poslali so ga v Meran. Tam se je odprlo ukažljivemu mlademu doktorju oko za krasoto narave, a tudi za proizvode višje kulture. Kak utis je moral pač imeti mladi zgodovinar, ko je stal v zgodovinsko-znameniti koncilski cerkvi Santa Maria Maggiore v Tridentu, katero mesto je takrat posetil in vzel s seboj trajne spomine!

Ko je okreval je bil nameščen 1. 1898 kot prefekt študij v Alojzijevešču. Imel je sicer veliko posla z nadzorovanjem živahnih mladine in s ponavljanjem nalog; vendar je poleg tega pridno dalje študiral in se poglobljal v zgodovinska vprašanja. Tako je preživel v zavodu pet let (1898—1902); tedaj je postal ravnatelj in je vodil Alojzijevešče dve leti (1902—1904).

Jeseni 1903 so ga poklicali v bogoslovnico kot namestnega profesorja za zgodovino in cerkveno pravo, katera predmeta je poučeval od 1. 1904 kot redni profesor do 1. 1911. Tedaj je bil izprazen Kirchpergov kanonikat, ki ga je dobil prof. Gruden. Istodobno je bil imenovan za arhidijakona ljubljanskega mesta ter za knezoškofijskega komisarja za verouk na gimnazijah, realki, učiteljski in liceju. Razen tega je prevzel tudi breme predsednika pri družbi sv. Vincencija za ljubljansko škofijo. Ker je proučeval zgodovino in priobčeval uspehe svojega truda, je umevno, da je obrnil pozornost znanstvenih krogov

na se in svoje delo. Njegovi rezultati so odpirali mnogokje nove vidike, a so imeli vedno interesantno lice, tudi tedaj, ako niso bili povse novi; z večine so odpirali nove perspektive in poglede v drugače orijentirano bodočnost. Gruden ni delal hitro. Proučeval je gradivo, je izpopolnjeval in začrtal si program o zadevnem vprašanju nalik programatični smernici. Potem se je poglobil v podrobnosti ter gradil na podlagi teh podrobnih študij svoja izvajanja in sklepe o snovi, ki jo je obdelaval. Vsi njegovi spisi izžarevajo gorko ljubezen do našega naroda, kažejo žilavo smernost in izpričujejo blagodejno objektivnost, ki se ne straši niti zastarelih predsodkov. S to svojo moderno smerjo je postal Gruden ne le učitelj za zgodovino zanimajočeme se naraščaju naše inteligence, ampak tudi preprostim slojem, ki so lahko sledili njegovim izvajanjem, pisanim v poljudni domači besedi. Temu dejstvu je pač pripisovati veliko popularnost njegove »Zgodovine Slovenskega naroda«, knjige, ki je prodrla po posredovanju odlične »Družbe sv. Mohorja« v zadnjo hribovsko koč; tudi tam so jo čitali in — razumeli. Za resničnost te trditve samo en dokaz. Nekoč so zasledili pri rigolanju tam v dolenskih hriboh rimsko grobišče. Ko sem prišel tje, kaj, da je preiščem, pripovedoval mi je posestnik, kaj da so izgrebali. Da podpre in pojasni svoje navedbe, skliceval se je kratkomo na Grudnov knjigo — takrat je bil prišel na svetlo jedva prvi zvezek — ter pokazal mi ondi podobo, da mi označi obliko iz zemlje dvignjene a medtem že strte posode, najdene v grobišču. To mi je bil neizpodbiten dokaz, da se naš zgodovinar ni trudil zaman in da bo njegovo delo obrodilo stoteri sad.

Gruden je bil popularen; vendar pa je čutil v sebi in varoval si nekako učenjaško nobleso. Sugestivna beseda »ljudski« ni imela zanj demagoško izkoriščenega pomena, kakor ga v naši dobi nahajamo tako pogosto. Vendar pa je bil poljuden v svoji besedi, res ljudski pisatelj, kakor jih imamo malo. Svoje spise je priobčeval skoraj izključno v znanstvenih revijah in zbornikih, nekaj tudi v odličnih nabožnih listih, dočim se je ogibal dnevnikov v podmeni, da se tam sestavki radi izgubé in pozabijo, da torej niso v stanu vplivati tako, kakor bi bil njihov namen.

Obravnaval pa je skoraj vsako nerazjasnjeno vprašanje, ki se mu je pojavilo na zapletenih potih pri proučevanju zgodovinskih dejstev. In kolike važnosti so nekatere teh študij! Ne vselej zaradi neizpodbitnosti rezultatov, ampak zaradi smernic in potov, ki jih je pokazal in utrl svojim uporabljavcem, katerih bo imel nedvomno ugledno število. Važnejše njegove spise, ki imajo trajno znanstveno vrednost ali pa kažejo, kako so se odsvitali zgodovinski dogodki v njegovi duši, opišem v posebnem sestavku, da bo lažje razumevati, kolikega pomena da je bil Gruden za slovensko ljudstvo, pa tudi zato, da ima vsakdo priliko, izpopolniti ta seznam, ki naj ohrani trajen spomin na delo našega zgodovinarja. Kakor dokazuje vrsta njegovih spisov, bila mu je slovenska beseda redovito sredstvo, s katerim je občeval s svetom; samo izjemno se je poslužil nemščine v dveh slučajih, ko mu je bilo na tem, da pojasni naše razmere takrat odločujočim nemškim krogom, ali pa da je branil gotova nazoranja.

Njegove misli so bile — razven v molitvi — osredotočene v zgodovinskih problemih; zato je bil marsikomu težko umljiv in se je zdel nepristopen. Posebno so se ga ogibali površni in veselo razpoloženi ljudje, ker mu niso znali slediti na poprišče resnih vprašanj, češ, da je »pustež«. A ta obsodba je krivična. Res je pač, da se je dal mož le težko razmajati; a med ljudmi, ki jih je poznal, se mu je že tudi razvezal jezik; sam pač ni bil saljiv, videl je pa rad, da se je razvedrila njegova družba. Ta njegova resna — a nikakor ne dolgo-

časna — narava je bila nedvomno tudi šteti med one vzroke, da je pozabila naša javnost na uro, ko je 14. februarja 1920 prekorail višek človeku prisojene življenske dobe in izpolnil svoje 50. leto ... Opažati je v zadnji dobi, da radi pozabljamo svoje najboljše može in največje dobrotnike; kmalu bo soditi, da so najvrlejši ljudje tisti, o katerih molče sodobniki. Kako bi

spoštovali drugi narodi može, kakor je bil Gruden! On pač zato ni nič manjši, pač pa sodobna naša »javnost«. Grudnov ime bo samo prodrlo prej ali slej. Do tedaj pa počivaj v božjem miru in duša uživaj v raju plačilo, zaslužno s požrtvovalnim delom, o katerem veli skrivno razodenje: »opera enim illorum sequuntur illos.«

Jos. Mantuani.

Popolna zmaga Protiča v Vojvodini.

SOGLASEN SKLEP PROTI KOALICIJI Z DEMOKRATI IN ZA REVIZIJO USTAVE.

Sombor, 2. oktobra. (Izv.) Včeraj se je tu vršil velik shod radikalne stranke za Vojvodino. Ta shod, ki so ga v vseh političnih krogih pričakovali z velikim zanimanjem, je končal s popolno zmago Stojana Protiča. Ob navzočnosti treh radikalnih ministrov: Trifunovića, dr. Ninčiča in Žarko Miladinovića je shod soglasno obsodil demokratsko stranko in se izjavil za stališče Stojana Protiča in za revizijo ustave. Na račun demokratske stranke so padale take izjave, ki jih ni mogoče zapisati. Na predkonferenci je dr. Ninčič pojasnil zunanjepolitični položaj in se na kratko dotaknil tudi notranjepolitičnega položaja. Med ostalim je dejal, da je razcep v demokratski stranki neizogiben in da lahko kmalu pride tudi do drugih sprememb. Na shodu je prvi govoril minister Žarko Miladinović, ki je ostro napadel demokratsko stranko. Za njim je dr. Gavrilov v svojem govoru ugotovil, da je demokratska stranka odtujila od Belgrada Slovence in Hrvate. Izjavil se je za revizijo ustave v Protičevem smislu in povdaril, da je rešitev radikalne stranke v ločitvi od demokratov in v novih volitvah. Nato je govoril minister Trifković, ki je opozarjal na težek notranji položaj in je med ostalim izjavil: »Tisti, ki so v Srbiji vladali z bajoneti, so ropali.«

Na shodu je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija:

Z zadovoljstvom se ugotavlja, da je radikalna stranka kljub vsem ogromnim težkostem in neprilikam čuvala svoje edinstvo in da bo tudi v bodoče šla ojačena v boj za velike naloge, ki jo čakajo. Obstoječa koalicija z demokrati je v vsem nelojalna in je doslej povzročila težke posledice za ljudstvo in državno življenje. Zato je edini izhod iz tega mučnega stanja, da se loči od demokratov in gre na volitve.

Ta kratka, značilna in nad vse važna izjava je bila sprejeta soglasno in brez vsakega ugovora od strani navzočih ministrov. Zato bo ta shod napravil velik vtis na razvoj našega notranjepolitičnega položaja. Kak bi bil ta položaj, ako se osvoji zahteva shoda, je jasno vsakemu, ki prebere resolucijo.

Belgrad, 2. okt. (Izv.) Vsi tukajšnji listi pišejo o shodu radikalne stranke v Somboru. Radikalni listi povdarjajo važnost tega shoda in soglašajo s sklepom, da se pretrga koalicija z demokrati. Listi povdarjajo, da bo do tega prišlo, če ne še tekom današnjega dne, pa čisto gotovo tekom prihodnjih dni. Obenem povdarjajo, da se koalicija z demokrati ne more obdržati, ker je v škodo celokupnega ljudstva in države.

Demokratski listi napadajo radikalce in iz njihove pisave se jasno vidi bojazen, da bodo zgubili oblast, s katero bodo zgubili vse.

Vlada in vladna koalicija v krizi.

SESTANEK RADIKALNIH MINISTROV. — PAŠIĆ PODA DEMISIJO. — RAZBURJENJE MED DEMOKRATI.

Belgrad, 2. okt. (Izv.) Demokratski listi ne vedo, kako bi prikrili strah pred dejstvom, da bi še tekom današnjega dne mogla pasti odločitev, hoče li vlada podati demisijo ali ne. Da bi pa obrnili pozornost javnosti na drugo stran, poročajo, da je Nikola Pašić obel in da se radi tega ne bodo vršile niti seje ministrskega sveta. To pa ni res. Nikola Pašić je danes zjutraj sprejemal obiske, popoldne je pa predsedoval sestanku radikalnih ministrov, ki se je radi kritičnega položaja vršil namesto seje ministrskega sveta. Sestanek so se poleg Pašića udeležili naslednji radikalni ministri: Trifković, Ninčič, Miladinović, Miletić, Vukičević in sovođitelj stranke Ljuba Jovanović. Sestanek je trajal od 4. do pol 8. zvečer. Razpravljali so najprej o notranjepolitičnem položaju in sklenili, da Nikola Pašić poda ostavko. Preden se to izvrši, je pa treba še obvestiti glavni odbor radikalne stranke, ki se bo sestel te dni.

Ko so ministri šli od seje, so jih čakali časnikarji in vprašali o rezultatu seje. Vsi so odgovorili, da se je razpravljalo o strankarskih zadevah in da bo o sklepih končno odločil glavni odbor radikalne stranke, ki se sestane tekom 8 dni. Zanimiva je izjava ministra Miletića, ki je dejal: »Na našem sestanku se je razpravljalo o zagrebškem kongresu in njegovi resoluciji, kakor tudi o

somborskem shodu in njegovi resoluciji. Radikalni klub, kakor tudi ministri in vsi poslanci so edini v pogledu na notranjepolitični položaj. To povdarjam za to, ker tega med demokrati ni. Tam niti poslanci niso med seboj složni.«

Ko se je pojavil Nikola Pašić, so ga časnikarji vprašali: »Gospodine predsedniče, ima-li krizu?« Pašić je odgovoril: »Je, pa gospodo, doklegod ima ministara, uvek ima krizu.« Nato so časnikarji stavili konkretnije vprašanje: »Hočete li, gospodine predsedniče, podati ostavko?« Pašić je odgovoril: »To Vama nečemo kazati!« Iz izjav ministrov bi se moglo sklepati, da so bili na sestanku sprejeti sklepi v smislu somborske resolucije.

Belgrad, 2. okt. (Izv.) Na današnjem sestanku radikalnih ministrov se je razpravljalo tudi o zunanjepolitičnem položaju. Ministri so odobrili stališče Nikole Pašića. Zdi se pa, da je bil na seji napaden dr. Ninčič radi svojega stališča in je v tej kontroverzi zmagal Pašić.

Belgrad, 2. okt. (Izv.) V demokratskih krogih je vladalo danes veliko vznemirjenje. Z nestrpljivostjo so pričakovali rezultate s sestanka radikalnih ministrov, tako da demokratski klub ni imel niti seje, ampak so samo čakali na poročilo.

Skupščina skilcana.

Belgrad, 2. (Izv.) Radi važnih notranje in zunanje političnih dogodkov je predsednik skupščine nujno poklical vse poslance v Belgrad. Seja skupščine se bo vršila že 5. oktobra.

KRIZA V DEMOKRATSKEM KLUBU.

Zagreb, 2. (Izv.) Današnja »Riječ« ima članek, v katerem se peča z razmerami v demokratskem klubu. Demokratski klub se posvetuje o položaju ter ima izbirati ali

med novimi volitvami na eni strani ter med dosedanjim koalicijskim na drugi strani. Klub se vsled tega nahaja v krizi, kakoršno doživlja tudi radikalni klub.

Vojaški vlak ponesrečil.

Belgrad, 2. (Izv.) Včeraj ob 6 zvečer, se je na postaji Pečenovci blizu Leskovca zgodila velika nesreča, pri kateri se je ponesrečilo 60 vojakov. Vojaški vlak je zašel v tovarni vlak ter se razbil. Mrtvih je 10 vojakov, 20 težko, 30 pa lahko ranjenih. Materielna škoda je velika.

Poslaniki pri dr. Ninčiču.

Belgrad, 2. okt. (Izv.) Danes predpoldne sta obiskala ministra za zunanje zadeve dr. Ninčiča grški in angleški odpravnik poslov, nato pa predstavniki Poljske, Češkoslovaške in Rumunije. Obisk prvih dveh je bil v zvezi z dogodki na vzhodu, obisk drugih pa v zvezi z rezultatom volitev v ligo narodov ter s stališčem male antate do dogodkov na vzhodu.

Belgrad, 2. okt. (Izv.) Danes sta dopela semkaj naša sofijski poslanik Rakić in Gavrilović iz Rima, da poročata vladi.

Blamaža v zunanji politiki.

Belgrad, 2. okt. (Izv.) Vse današnje časopise se bavi z volitvami v ligo narodov. Izgleda, da smo doživeli veliko blamažo, ker so listi že poročali, da je izvolitev dr. Ninčiča zagotovljena. Dobil pa je samo 15 glasov in je bil izvoljen kandidat Kitajske.

Vagoni na račun reparacij.

Belgrad, 2. okt. (Izv.) Včeraj so bila končana pogajanja vladne komisije z nemškimi tvrdkami glede dobave železniških vagonov na račun reparacij. Naša država dobi 700 vagonov normalnotirnih ter 120 ozkotirnih, 500 vagonov za prevažanje avinij ter 6800 navadnih tovornih vagonov. Vse to se bo dobavilo od 1. novembra 1922 do 1. junija 1923.

POSTA FUNKCIONIRA.

Belgrad, 2. okt. (Izv.) Pošt. Jugoslov. kluba dr. Puljić je bil pri ministru za pošto in brzojav in se je pritožil radi ustavljenega poštnege prometa v Hercegovini. Minister mu je obljubil, da se bo ta nedostatek takoj odpravil.

DEPUTACIJA SODNIKOV.

Belgrad, 2. okt. (Izv.) Deputacija sodnikov je posetila danes vse parlamentarne klube in jim je razložila svoje zahteve in težnje.

ZASLIŠANJE SIME MARKOVIČA.

Belgrad, 2. okt. (Izv.) Danes predpoldne je preiskovalni sodnik Vujičić zaslišal aretiranege komunističnega poslanca dr. Sime Markovića. Marković je kategorično izjavil, da niti on niti njegovi tovariši ne vedo nič o vidovdanskem atentatu. V inozemstvu ni storil prav ničesar proti državi. V Rusiji in Avstriji je bil samo kot navaden emigrant, da pa je komunist. Po zaslišanju je bil zopet odveden v zapor.

Uradniški zakon.

Belgrad, 2. okt. (Izv.) Na današnji seji odbora za uradniški zakon se je razpravljalo o 7. poglavju tega zakona, ki je bilo z malimi izjemami sprejeto. Ostra debata se je vnela pri členih 89 in 90. Čl. 89. govori o uporabljanju oblasti in položaja državnih nameštencev v strankarske svrhe in določa, da državni nameštenci ne morejo sklicevati javnih strankarskih in političnih shodov in se jih aktivno udeleževati, kakor tudi ne organizirati in predstavljati politične stranke in skupine. Čl. 90. pa določa, da nameštencu ni dovoljeno biti član društva, katerega cilji so protivni interesom države. V imenu Jugoslovanskega kluba je govoril proti dr. Dulibić, ki je dokazal, kako so ti členi elastični in bi jih mogel vladni režim zlorabljati. Ti členi niso bili sprejeti.

Protestni shod v Belgradu.

Belgrad, 2. (Izv.) Včeraj se je v Belgradu vršilo protestno zborovanje proti draginji. Zbor je obsodil delo vlade v tem pogledu ter sklenil, da morajo posamezne korporacije sedaj vsaka zase nadaljevati protidraginjsko akcijo.

PREPOVEDAN SHOD.

Belgrad, 2. (Izv.) Včeraj dopoldne bi se bil imel vršiti tu protestni shod akademske mladine proti jugofašistom. Zborovanje je policija prepovedala.

Zmeda na Grškem.

Atene, 2. oktobra. (Izv.) Politis in Diomidis sta odklonila sprejem zunanjega in finančnega portfelja, ker sta mnenja, da vlada ne sme biti strankarska.

VENIZELOS NE POSEŽE V POLITIKO.

Atene, 2. oktobra. (Izv.) Venizelos je revolucionarnemu komiteju odgovoril, da bo pač podpiral vsa prizadevanja za rešitev domovine, dejansko pa v politiko ne bo več posegal.

Odnosaji Jugoslavije do Grške

Atene, 2. okt. (Izv.) Jugoslovanski poslanik v Atenah Balugdžić je posejti danes zjutraj revolucionarni odbor. Poslanik je odboru izrazil svoje osebno zadovoljstvo, da so se razmere na Grškem spremenile. Ta sprememba razmer bo brez dvoma odpravila nesporazumljenja med Jugoslavijo in Grško. Grška sme računati na diplomatsko pomoč Jugoslavije

v pogledu bolgarskih četašev. Dementiral je vse vesti, da bi se naša država potegovala za to, da bi dobila Solun. Jugoslaviji gre le za to, da se ustvari za našo državo iz gospodarskih ozirov potrebna prosta luka v Solunu. Revolucionarni odbor je odgovoril Balugdžiću, da bo storil vse, da se to vprašanje hitro in ugodno reši.

Položaj v Bolgariji.

Sofija, 2. okt. (Izv.) Včeraj bi se imele v Sofiji in na deželi vršiti obč. volitve, ki pa jih je vlada z ozirom na napete razmere odgodila. Odpovedan je bil tudi shod opozicionalcov v Plovdivu.

Sofija, 2. okt. (Izv.) Sbranje se je seslo. Predložen mu je zakon o zaščiti države ter zakon o kaznovanju krivecev narodne nesreče.

Načrt za predkonferenco s Turki.

London, 2. (Izv.) Posebni poročevalec lista »Daily Mail« v Carigradu javlja, da je Franklin Bouillon na konferenci zveznih podkomisarjev poročal o svojem posvetovanju z Mustafa Kemal pašo. Na tem sestanku sta obravnavala načrt bodoče predkonference v Mudaniji, ki temelji na naslednjih treh točkah: 1. Razmejitev Tracije. 2. Grki zapuste Tracijo. 3. Upravo v Franciji prevzamejo organi turške nacionalistične vlade.

HARRINGTON ZADOVOLJEN S KEMAL PAŠO.

London, 2. oktobra. (Izv.) »Daily Telegraph« poroča, da je general Harrington izrazil Kemal svoje zadovoljstvo, da želi tudi Kemal izogniti se vsakim incidentom. To željo goji tudi on sam.

Papeževa pomoč beguncem.

Smirna, 2. (Izv.) Sveta Stolica je s posredovanjem francoske vlade poslala sem veliko množino raznega blaga in drugih sredstev za pomoč trpečim beguncem. Akcijo vodi papežev delegat msgr. Veleđa, ki

K občinskim volitvam.

Polagoma vstajajo na dan prvi obrisi organizacij, ki si bodo pri občinskih volitvah stale nasproti. Volilno razporejenost je začelo prehajati v množice, in kmalu bo razplamtel volilni boj v celi Ljubljani. Nasil pa bo svoje odmeve po celi Sloveniji in tudi proti jugu države. Zdi se, da bo ta volilni boj v Ljubljani čisto svoje vrste, kakor so tudi svoje vrste razmere, v katerih mora živeti slovensko ljudstvo. Množice slovenskega naroda so nezadovoljne s političnimi in gospodarskimi razmerami v državi. Nezadovoljni so ljudje z nosilci teh razmer, ki so nosilci režima. In ta režim je danes v vzročni zvezi z občinskimi volitvami.

Ta volitve morajo biti soglasen protest vseh poštenih ljudi proti rušenju občinske avtonomije, ki se je izvršila z razpustom občinskega sveta ter še prej z razveljavitvijo komunističnih mandatov. Ta čin kršenja obč. avtonomije je bil političnega značaja, a je v svojih posledicah občutno zadel socialno in gospodarsko misel, ki ima svoje iztočišče v občinski avtonomiji. Prihodnje občinske volitve se bodo vršile v znamenju boja za občinsko avtonomijo ter za njeno razširjenje.

V Ljubljani smo doživljali 4 desetletja, da je peščica ljubljanskih veljakov obvladovala položaj v mestni občini. Izprva je bilo to z ozirom na probujajoče se narodno življenje umljivo. Ko pa je stopalo v ospredje gospodarsko in socialno teženje v množicah d elovnega ljudstva in nastal boj proti vladajoči sili ljubljanske malomestne ali denarno podprte buržuazije, se je ta zabarikadirala za stari volilni red, ki je ljudske množice po ogromni večini izključeval od občinskih poslov. Ko se je naposled pod udarci slovenskega ljudstva, organiziranega v Ljudski stranki, saj deloma podrla, je vladajoča gospoda imela pripravljeno novo orožje v obrambo svoje nadvlade: strah pred klerikalizmom so dobremu Ljubljančanu vcepili v možgane in kosti toliko časa, da je bil dovolj prepariran. In ko so slednji padle vse ovire ter je po splošni in enaki volilni pravici došlo v mestno hišo slovensko ljudstvo po svojih zastopnikih, so le ti morali zopet narazen. Ljubljanska liberalna buržuazija, ki je med tem pod plaščem demokracije zagrešila nad našim ljudstvom toliko gorja, ni mogla mirno prenesti, da bi tudi občina ljubljanska ne bila več podložna njim in njihovem režimu.

Sedaj je režim razpisal volitve, ker je domneval, da je delovno ljudstvo ljubljanskega mesta že dovolj prepariral in razdvojil. Toda varal se je! Ljubljansko prebivalstvo v vodstvu mestne občine noče več imeti ljudi, ki so se proslavili s 40 letnim nesocialnim delom. Noče več ljudi, ki so preprečili zidavo Krekovih delavskih hišic v mestu z izgovorom, češ da delavce spada ven iz mesta. To ljudstvo noče več ljudi, ki so iz naših duševnih delavcev na-

je nastanjen v smislu francoskega protektorata na francoski vojni ladiji »Jean Bart«.

Izjava mažarskih legitimistov.

Budimpešta, 2. oktobra. (Izv.) Kakor poroča »Magyar Orszag«, je grof Apponyi v soboto popoldne v spremstvu dveh gospodov posejti zastopnika odsotnega ministrskega predsednika zunanjega ministra grofa Kuna Knebelberga ter mu naznanil, da mažarski legitimisti smatrajo ogrski prestol za zaseden vkljub temu, da določa sprejeti zakon Habsburžane za odstavljenega. Ker pa prestolonaslednik Oto iz notranjepolitičnih, še bolj pa iz zunanjepolitičnih razlogov ne more v določenem roku šestih mesecev priti na kronanje, legitimisti sporočajo to mažarski vladi z opombo, da ta slučaj ne uničuje pravice prestolonaslednikove do prestola. Apponyi je prosil ministra, naj to naziranje legitimistov sporoči celokupni vladi. V vladnih krogih se zatrjuje, da se vlada ne namerava pečati s tem vprašanjem, ki je bilo že zakonito rešeno.

Angleško-nemški zrakoplovni promet.

Berlin, 2. (Izv.) Med angleško in nemško vlado se sedaj vrše pogajanja o zvezah v zrakoplovnem prometu. Oktobra se ima začeti zračni promet med Londonom in Kölnom.

NESREČA PRI AVTOMOBILNI DIRKI.

Berlin, 2. oktobra. (Izv.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Pariza, da se je o priliki velike gorске avtomobilske dirke v nedeljo pri kraju Gaillon zgodila nesreča. En voz je zavozil v gosti špalir množice. 5 oseb je bilo težko ranjenih. Tekme so bile nato odpovedane.

KNJIGA O REŠEVANJU AVSTRIJE.

Ženeva, 2. oktobra. (Izvirno.) Informacijski urad pri Društvu narodov namerava izdati v posebni knjigi ves potek pogajanj za rešitev Avstrije.

pravili berače, iz naših malih obrtnikov pa občinske ubožce, ki so v ubožnicah umirali ob kislem fižolu.

Zato se bo boj ljubljanskega delovnega ljudstva, naših duševnih in ročnih delavcev, malih obrtniških in uradniških proletarcev vršil v znamenju odpora proti do sedaj vladajoči buržuaziji, nositeljici kapitalistične diktature v Ljubljani, v Sloveniji in v državi. Za ta boj je potrebna enotna fronta delovnega ljudstva. V enotni fronti bo delovno ljudstvo zmagovalo proti enotni fronti kapitalistične buržuazije, ki je prinesla gorje celokupnemu slovenskemu ljudstvu.

Pouk neobveznih predmetov na srednjih šolah.

Pri izrednem občnem zboru Pododbora profesorskega društva v Mariboru dne 28. septembra 1922 je bila soglasno sklenjena sledeča resolucija:

»Takozvani neobvezni predmeti (stenografija, moderni jeziki, petje, risanje, opisna geometrija, prirodosnanstve vaje i. dr.) tvorijo na srednjih šolah prvovrstno izpopolnilno naučno šolske izobrazbe; za vstop v življenje so neprecenljive važnosti, v razrednem pouku donajajo korist ogromnemu številu udeležnikov, so najboljši in najbolj učinkovito sredstvo, da zaposli na koristen način dijaštvo v prostih urah ter ga odvrtačo postopanju in tratenju časa; stanejo pa s svojim povprečno dvema tedenskima urama za tečaj, ki se učitelju plačujeta kot uri z 10 do 20 Din, le neznatne svote.

V teh tečajih se naučijo dijaki brezplačno in brez izgube časa pri poklicnih strokovnih učiteljih v redni šolski upravi do dovršenosti dandanes v šoli, v življenju in službi prepotrebne stenografije, se izurijo v petju in glasbeni teoriji, si brez težkoc pridobijo temeljito, čisto popolno znanje modernih jezikov, francoščine, italijansčine, ruščine, češčine itd., in se s prirodosnanstvenimi vajami spoznajo s prirodo i. dr.

Ta pouk je pri nas uveden in organizovan v redoviti obliki že več ko pol stoletja in izdatki zanj spadajo med redne, neukinljive.

Teden dni po začetku tekočega šolskega leta pa je s svojim odlokom z dne 23. septembra 1922, št. 12341, višji šolski svet v Ljubljani, kakor pravi, »spričo znatno skrčenih postavk za učiteljske nagrade v budžetu za leto 1922/23« z eno potezo ukazal ukinitve pouka teh predmetov, češ da ga vsaj začasno ne more nagraditi; storil je to brez ozira na važnost teh predmetov in brez pomisleka na nezadostno budžetnega učinka te ukinitve. Ta ukrep izvirja iz njegove lastne odločitve in je on zanj odgovoren.

Zbrano srednješolsko učiteljsko pa, kojega sveta dolžnost je, da štiti narod in mladino pred kulturnim in intelektualnim

nazadovanjem, protestira proti takemu sredstvu, s katerim hoče višji šolski svet ugoditi skrčenju postavk v budžetu, z vsemi sredstvi se mora zahtevati in doseči, da se postavke za take redne, neobhodne izdatke ne črtajo in da se iznova vstavijo, ako so bile edino po številčni presoji izostale.

Spričo tega svojega stališča zbrano srednješolsko učiteljsko vpraša:

1. Ali se višji šolski svet kot duševni, uravni, pravni in upravni voditelj učitelstva z njim sklada v naziranju, da je kratenje takih udomačenih kulturnovzgojnih dobrin v ravni opreki z vzgojnimi dolžnostmi državljana in domoljuba;

2. ako da, ali je pripravljen, da se navedeni odlok takoj prekliče in neobvezni predmeti v obsegu lanskega leta nemudoma zopet uvedejo?

3. Ako ne, ali se zaveda, da nosi on in v zvezi z njim višja inštanca, ki morda ni bila pravočasno in dovolj poučena, vso odgovornost za zadevni, prosvetno kvarni čin in za vse njegovo škodljive posledice?

Politične novice.

✚ Pašičeve konference. Iz Belgrada poročajo, da je Pašić takoj po svojem povratku sklical radikalne ministre gg. Miletića, Trifkovića in Vukičevića in se z njimi posvetoval nad dve uri. Pašić se je zlasti zanimal za spor med Davidovićem in Pribičevićem. Pašić je zahteval, da ga kralj sprejme v avdijenci, kar tolmačijo tako, da stojimo neposredno pred izbruhom vladne krize. V demokratskih krogih trdijo, da Pašić ne bo prej podal ostavke, dokler se ne razčisti spor v demokratskem klubu. V tem času parlament ne bo zboroval, ker Pašić noče stopiti pred parlament, dokler se položaj sploh ne razbistri. Na vsak način pa neposredno predstoji vladna kriza, bodisi zaradi demokratov bodisi zaradi vnanjepolitičnega položaja.

✚ Shod SLS pri Sv. Križu na Dolenjskem v nedeljo, dne 1. oktobra je bil zelo dobro obiskan. Poročala sta dr. Korošec in dr. Zarn. Zborovalci so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem govornikov in navdušeno odobrvali politiko Jugoslovanskega kluba. Soglasno so bile sprejete resolucije proti vsakemu vojnemu poizkusu vladnih diktatorjev, proti nameravnim novim davkom, proti razkristjanjenju šolstva in za najširšo avtonomijo Slovenije.

✚ Proti vojski se je oglasila sedtj tudi belgrajska »Samouprava«, glavno glasilo radikalne stranke in vplivno zlasti v vnanjepolitičnih vprašanjih. »Zahtevati v tem trenutku od vlade vojske«, piše »Samouprava«, »pomeni zahtevati od nje nekaj odvignega, da ne rečemo nemogočega. Mi poznamo svojo vojno moč in ji ne kratimo našega priznanja, predpostavljamo pa uporabo te sile za bodočnost (ako bo potrebna) rajše kakor za danes, ko je domovina popolnoma varna. Spustili se v danem trenutku v vojno pod takimi vnanjepolitičnimi okolištnimi bi pomenilo le pustolovščino, mi pa nismo nikdar delali takih pustolovščin in jih tudi sedaj ne bomo delali. Naša vnanja politika je izražena le v težji za mirom v Evropi.« — Za mir torej ne pišejo le »diplomate« pri »Slovenec«, ampak tudi oni pri »Samoupravi«, ki so precej odločilni.

✚ Vladna kriza in vnanja politika. »Obzore« poroča iz Belgrada: »Položaj je zelo resen. V dobro informiranih krogih trdijo, da je vnanjepolitični položaj zelo vplival na notranje razmere. Kralj bi rad pristal na nove volitve, toda položaj, ki je nastal vsled Kemalovih zmag, onemogoča nove volitve. Po mnenju mnogih politikov sedaj torej ni še prišel trenutek, da se izzove kriza, ker bi nova vlada morala na vsak način razpisati volitve. Kralj je z današnjo vlado zelo nezadovoljen. Če bo ostala vladna kriza še nadalje latentna, kot je bila doslej, je temu vzrok le vnanjepolitični položaj.«

✚ Zanimivo sliko strankarskega političnega stanja v Sloveniji obenem s prognozo volitev v narodno skupščino objavlja belgrajski »Radikal« od 27. septembra t. l. Najprej ugotavlja, da je bila vidovdanska ustava sprejeta komaj od tretjine slovenskih poslancev. Pri tem demokrati faktično nič ne štejejo, ker so dobili svoje 3 mandate »po milosti ostankov«, samostojni »kmetijci« pa so prišli do svojih poslancev s tem, da so agitali za republiko in avtonomijo ter napadali dr. Korošca, češ da je Slovenec prodal Srbom. Danes se demokrati nahajajo v težki krizi in jih samo »posest oblasti« začasno še čuva pred popolnim razsulo. Isto velja o samostojnih, ki pridejo v bodoči parlament z izgubo najmanj 50 odstotkov. Vzrok temu je to, da so glasovali za razkasanje Slovenije v dve življenja nesposobni oblasti in ne zastopajo kmetjskih koristi, ampak koristi nekaterih bogatašev ter mesarjev iz voznicarjev. Socialisti, ki so glasovali protustavi, sicer pa vseskozi podpirali Pašić Pribičevićev režim, so se razcepili v 5 skupin in izgubili najmanj 50 odstotkov svojih volivcev, največ na bivše komuniste, ki danes nastopajo kot »neodvisniki in bod-

prišli jači v parlament, dočim bodo »socialisti« rešili komaj 2 mandata. — Dočim režimske stranke silno padajo, naraščajo seveda opozicijske stranke, v prvi vrsti SLS, katera topot ne bo dobila samo relativne večine, ampak absolutno kakor pred vojsko. Narodnim socialistem kljub njihovem sedaj revizionističnemu stališču ne prisojajo dopisnik »Radikalov« v bodočem parlamentu več kot enega poslanca; morebiti pa še tega ne dobijo. »Radikal« zaključuje: »Od Slovencev ne more Pribičević-Pašićev režim pričakovati v bodoči narodni skupščini nobene podpore. Ako tudi Srbi strmoglavijo to za državo in edinstvo škodljivo vladno, se bo ogromna večina Srbov, Hrvatov in Slovencev našla skupaj okoli novega, boljšega, pametnejšega in demokratičnega urejenja države na temelju narodne volje in medsebojnega sporazuma.« — Ta slika sicer ni popolnoma točna, precej pa je in je le želiti, da se celokupna srbska javnost v tem smislu pouči o resničnih političnih razmerah v Sloveniji, ki so jo bratje Srbi po večini gledali dozdaj skozi žerjavovski daljnogled, ki kaže čisto napačno.

+ Naš vnanjepolitični položaj. »Pravda« javlja: »Našo vnanjo politiko zanimata dva pojavi: diplomatska intervencija Rusije v korist Turčije in ruska vojaška pomoč, ki so jo boljševiki že odposlali. Tri divizije so že na potu. Pokret iz Moskve je naperjen direktno proti Angliji in sicer iz dveh razlogov: 1. ker Rusija ne dovoljuje angleške nadvlade nad morskimi ožninami, in 2. ker Rusiji narekujejo njeno stališče ruske narodne pretenzije na Dardanele. Naša vlada zasleduje razvoj dogodkov in se trudi dovesti vse do miru.«

+ Kdo nosi odgovornost za desolatne razmere v državi? To ve pri nas že vsak paglavček, le »Jutro« zvrča vso težo razmer v državi zgolj na tekoč povišanje razmere in skuša v nedeljskem uvodniku opravičevati režim. V tem jokavem uvodniku mu je pa nehoti zdrknilo to-le priznanje: Na vseh poljih primanjkuje pravih strokovnjakov, pustolovci, demoralizirani ljudje, ali pa nesposobni ljudje z dobro voljo in z dobrim namenom na žalost izpopolnjujejo vrzeli. Hvalimo Boga, da smo Jugoslavlani narod, ki je še zelo primitiven in skromen. Da, da, režimovci naj hvalijo Boga, da je ljudstvo po celi državi tako — potrpežljivo! Saj je sedanji režim postavil na vodilna mesta nestrokovnjake, povsod pa tišči naprej s pustolovci in demoraliziranimi ljudmi, samo da so pristaši vladnih strank, možje s strokovnim znanjem in poštenjaki pa, ki niso prisegli zvestobe režimskim strankam, trčijo s svojih mest ali pa so zapostavljeni. Klasičen vzgled nudi k temu poglavju namera vlade, da imenuje za referenta katoliškega oddelka v ministrstvu za vere moža, ki v to ni strokovno kvalificiran in ki ga je nadbiskup sarajevski moral odstraniti z njegove župnije. Za vlado pa ima potrebno kvalifikacijo: je verski in politični liberalček, sedaj pristaš JDS. Tak je sedanji režim na celi črti in zato ne bo nikdar bolje, dokler ga ljudstvo pri volitvah ne trešči ob tla. Menda ne bo treba na to predložiti čakati in damo »Jutrovemu« preroku prav, ako trdi, da bo prišlo odrešenje, »ker je že na potu in ker priti mora!«

+ Vahodna antantaz. Ruski komisar za zunanje zadeve snuje zvezo med Rusijo, Turčijo, Perzijo, Buharo, Afganistanom in Mongolijo. V tem smislu so dobili ruski predstavniki pri perzijski, buharski, afganistanski in mongolski vladi navodila. Pričakuje se, da bo tudi angorska vlada storila analogen korak v svrhu ustanovitve velike »vzhodne antante« (Rus-kulta.)

+ Ruske priprave na Kavkazu. Armija Jegorova, katera se nahaja v Transkavkaziji, je ojačena. Oddelki Budenega, ki so se nahajali okoli Gomelja, so odpravljani na Kavkaz, kamor je bila poslana tudi druga donska divizija in drugi oddelki z Volge. Vrhovni poveljnik je Kamenjev, ki se je 28. septembra peljal mimo Harkova na Kavkaz. (R-K)

+ Ali je Anglija za vojno s Turčijo pripravljena? Iz kompetentnih krogov dobiva R-k. iz Londona vest, da bi Anglija za vojno s Turčijo rabila 400.000 mož. Ona pa razpolaga s sledečimi silami: 244.000 regularne armade, 90.000 rezerve, 135.000 teritorialne vojske, 31.000 zračna flota, torej vsega okoli 500.000, od katerih pa se nahaja 75.000 mož v Indiji, 10.000 na Irskem, pa tudi v Egiptu, Mezopotamiji in drugod. Teh oddelkov ni mogoče od tam odpoklicati, zato bi bila Anglija v slučaju vojske navezana na svoje domovine.

+ Romunska-poljska zveza. Povodom bivanja Pilsudskega v Bukarešti se je sklenilo, da se Romunija smatra v vprašanju vzhodne Galicije za obvezano, da proti eventualni spremembi poljskih meja protestira. Spomladi obišče baje romunski kralj Varšavo. Skoro gotovo je, da se je Poljska napram Romuniji obvezala, da ji pomaga za slučaj napada Rusije na Besarabijo.

+ Japonci so odšli. Moskovski radio javlja, da so japonske čete že popolnoma izpraznile severno Mandžurijo. (R-K)

+ Novi sporazum med Rusijo in Turčijo. Vojna med sovjetsko Rusijo in Enver-pašo je ustavljena po posredovanju Kemal-paše. Rusija je priznala neodvisno turkeštansko republiko. Enver-paši se prizna »interesna sfera« v srednji Aziji s Perzijo, dočim Kemal-paši pripada Mala Azija in Mezopotamija (ki je danes še pod angleškim varštvom). R-K.

Dnevne novice.

— Apostolski nuncij, msgr. Hermenegild Pellegrinetti, je minulo nedeljo popoldan po tridnevem bivanju v Ljubljani odpotoval v Belgrad. V Ljubljani je v spremstvu gospoda knezoškofa dr. Antona Bonav. Jegliča in s svojim tajnikom obiskal razne cerkvene in katoliške karitative zavode, ogledal si je nekatere ljubljanske cerkve, obiskal katoliške akademike, zavod sv. Stanislava v St. Vidu, Jugoslovansko tiskarno itd. V petek predpoldan se je nuncij poklonila ljubljanska duhovščina, v nedeljo predpoldan pa cerkvene in prosvetne organizacije po svojih odposlancih. V nedeljo popoldan je bil na ljubljanskem gradu, da vidi lego našega mesta in njega okolico. V petek je napravil obisk pri predsedstvu pokrajinske uprave in pri poveljniku dravske divizije, generalu Dokiću. Nuncij je s svojo ljudomilostjo in s svojim zanimanjem za vse naše razmere zapustil najboljši utis pri vseh, ki so imeli priliko priti z njim v dotiko. Važno je dejstvo, da govori nuncij tudi poljsko in slovensko, oziroma srbsko-hrvatsko.

— Kraljeva želja. Kralj je dal vladi na znanje, da želi biti natančno poučen o vseh korakih glede pobiranja draginje in glede preskrbe pasivnih krajev s hrano. Ministra dr. Žerjav in Pucelj bosta zato kralju v teh zadevah posebej poročala.

— Kralj in uradništvo. Po poročilih belgrajskih listov se kralj posebno zanima za uradniško vprašanje. Zaradi tega je bil tudi minister Trifković pozvan na dvor, da kralju poroča o zahtevah uradnikov.

— Borba katoliških Jugoslovancev za enakopravnost je naslov članka, ki ga je 14. septembra t. l. objavil v Strassbourgu izhajajoči »Der Elsässer« (L'Alsacien). Članek slika točno razmere v Jugoslaviji, predvsem boj SLS pod dr. Korošcem za avtonomijo Slovenije in Hrvatske ter za enakopravnost katoliške cerkve.

— Upravnega sodišča v Celju predsednik — dr. Skaberne? — K tozadevnemu poročilu iz Belgrada v naši nedeljski številki se nam še poroča: Vest, da je dr. Skaberne resen kandidat za predsedniško mesto upravnega sodišča v Celju, je resnična. Ampak vprašanje nastane, če je on v resnici kvalificiran za to važno mesto. Ne bomo preiskovali, če je zmogel kot upravni uradnik bivšega c. kr. naučnega ministrstva na Dunaju, ampak nekaj veliko važnejšega imamo v mislih. Namreč na tako odlično mesto predvsem ne sme priti tako izrazit strankar, kakor je sedanji šef oddelka za prosveto in vere, kajti to mesto je zasedel kot zaupnik mladodemokratske stranke in navdušen »Jutrovec«. Lahko si predstavljamo, kakšen bo potem kot predsednik tako eminentno važne institucije, kot je upravno sodišče. Dr. Skaberne bi bil bolj pripraven za ministra des kaiserlichen Hauses ali pa des königlichen Hofes. — »Hoffähig« pa je.

— »Županska zveza« podružnica za okraj Črnomelj — ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 8. oktobra ob 8. uri dopoldne v Črnomlju v prostorih g. M. Skubica. Vsi člani Zveze naj se občnega zbora polnoštevilno udeležijo. Pa tudi oni, ki niso še člani, a priglase svoj pristop do občnega zbora, se vabijo k udeležbi.

— Novi zakon o neposrednih davkih, ki je izročen zakonodajnemu odboru, ne bo kmalu rešen, ker se g. Veljković brani prevzeti predsedstvo odseka, ki naj zakonški predlog preštudira. Poleg tega zahtevajo člani finančnega odbora, naj najprej klubi povedo svoje mnenje in šele potem se naj začne razprava.

— Nujno potrebna odredba. Koga še ni zadela zla sreča, da je moral biti v javnem lokalu, na železnici, tramvaju itd. neprosto voljen sosed kakega »dovtipneža«, ki se je čutil poklicanega, da »zabava« vso okolico? Saj se dobremu, nevsiljivemu dovtipniku, če je tudi morda neuglajen, vsak rad namuza. Toda kako pride človek do tega, da ga kdo na javnem mestu, kjer je vsak posameznik iz najprimitivnejše družabnosti dolžan, da varuje vsaj videz poštenega in dostojnega človeka — drugače sploh ne spada v splošno družbo — trpinči z budalostmi, surovostmi in umazanostmi? Tako je včeraj na ljubljanski cestni železnici nekí individij hrupno prodajal svoje neslane in umazane dovtype. Kaj si mora misliti tujec, ki kaj takega opaža, čeprav morda ne razume jezika? In kako mučno je staršem, ki imajo s seboj večje otroke in kako mučno dostojnemu ženstvu! Čas je, da se na vseh javnih mestih začne gledati tudi na moralno higijeno. Poleg napisov »Ne pljuvajte na tla!« morajo priti napisi: »Obnašajte se dostojno!« Oseboj v vseh javnih

lokalih, na železnicah in tramvaju pa naj se predpiše, da vsakega kršilca dostojnosti takoj postavi na cesto. Kdor se ne zna niti kratek čas premagati, da se pokori najprimitivnejšim družabnim oblikam, takemu ni mesta med drugimi ljudmi. Zato na dan z moralnimi higijenskim predpisi, že iz oziror na splošno kulturo!

— Članom »Slovenske dijaške zdruge« v Pragi. Izkaz o redukciji centralnih štipendij je na razpolago članom v auli ljubljanske univerze in Vošnjakova ulica 19, II. nadstropje, vrata 5, v Mariboru od 8. do 15. oktobra. Vsi oni ki nimajo centralnih štipendij in katerim je neobhodno potrebno vrniti se v Prago, naj to takoj javijo zadrugi v Prago, kjer dobe tudi vse druge informacije.

Predsednik.

— V katoliško cerkev se je vrnil profesor harkovske univerze, bivši član državnega sveta protijerej Butkovič. Poroča se tudi, da se na Ukrajini čim dalje več pravoslavni duhovnikov vrača h katoličanstvu.

— Letošnji vinski mošt so pričeli točiti gostilničarji v ljubljanski okolici. Po navadi je to črna. Ako pa to brozgo pokušaš, najdeš v njej starega skisanega dalmatince mešanega z letošnjim sadjevcem. Gospodu kletarskemu nadzorniku svetujemo, da se kaj kmalu poda na pot nujne kontrole, ker je naravnost škandal, kaj si upejo gostilničarji točiti pod imenom vinskega mošta.

— Zdravstveni odsek za Slovenijo razpisuje službo uradnega zdravnika za okrajno glavarstvo Slovenjgradec v IX. činovnem razredu drž. uradnikov. Interesente se opozarjajo na razpis v Uradnem listu.

— Dražba lova. Lov krajevne občine Kotor se bo v četrtek, dne 2. novembra 1923 ob 11. uri na uradnem dnevu v Trzinu v občinski pisarni potom javne dražbe oddal v zakup za dobo petih let t. j. za čas od 1. decembra 1922 do 30. novembra 1927. Zakupni in dražbeni pogoji se morejo pogledati na okrajnem glavarstvu v Kranju med navadnimi uradnimi urami.

— Odšel je iz Rokodelskega doma v Ljubljani deček, star 13 let. Ima dolge sive ali rjave hlače in rjavo pelrino kakor tudi kapo, črne lase, rjave oči. Postave je srednje. Kdor bi kaj vedel, se prosi, da bi naznanil Alojziju Zrimšek pri g. Sojerju, Hrenova ulica št. 17.

— Radium Francosko žganje »Elevator«, preizkušeno sredstvo proti trganju, živčnim boleznim in prehlajenju. Povsod na prodaj 3900 (6)

Vsem prosvetnim društvom, včlanjenim v SKSZ, v Ljubljani.

V nedeljo dne 8. oktobra t. l. bo minilo že pet let, odkar nas je pretresla žalostna vest, da dr. Kreka ni več med živimi.

Predragi društvoniki! Na našem večernem nebu vidimo zvezde, ki nikoli ne zatonejo, vso noč mlo migljajo nam ubogim zemljanom k sebi. Taka zvezda je nam, krščansko-socialno mislečim Slovincem dr. Krek: ni nam unrl, njegove jasne misli nam mlo svetijo v tej temni noči sodobnosti ter nas dvigajo k sebi. Društveniki! V soboto večer, dne 7. oktobra ob osmih priredi SKSZ v veliki dvorani Uniona predavanje v spomin dr. Kreku. Predaval bo prof. Ivan Dolenc. V nedeljo dopoldne, dne 8. oktobra t. l. pa bo v župni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani ob pol desetih slavnosten cerkveni govor ter nato ob desetih sv. maša v blag spomin dr. Jan. Evang. Kreka.

SKSZ tem potom najprijazneje vabi vas vse somišljenike, v s politične in prosvetne organizacije, ki nam je dr. Krek zvezda vodnica, da prav gotovo pridete v soboto k predavanju, v nedeljo pa se udeležite službe božje. Ta dan naj nam bo svečanih družinskih praznik ob spominu na očeta krščansko-socialne misli: družine, staro in mlado, inteligent, obrtnik, delavec, vsi se kot ena družina snidimo, da spet v duhu pogledamo v mlo obličje našega nesmrtnega genija. Odbor SKSZ.

Gospodarstvo.

Nova devizna odredba.

Na predlog pomočnika finančnega ministra g. Plavšiča, je izdalo finančno ministrstvo tri odredbe, s katerimi se menja pravilnik o prometu z devizami in valutami.

V prvi odredbi se spreminja čl. 3 pravilnika. Na podlagi te spremembe bodo smeli potniki, ki potujejo v inozemstvo na podlagi pravilno vidiranega potnega lista, vzeti s seboj le devizo, odnosno valuto one države, za katero imajo visum in sicer sledeče količine: 1. V Francijo 3000 fr. frankov, odnosno v države, kojih valuta stoji nad pariteto francoskega franka, kot Anglija, Amerika, Švica i. t. d., toliko tuje valute, kot odgovarja protivrednosti 3000 francoskih frankov. Kurz se računa na podlagi zagrebske in belgrajske borze. 2. Potniki, ki potujejo v države, kojih valuta je nižja od fr. franka in višja od dinarja, smejo vzeti s seboj le 3000 valutnih jedinice one države, v katero potujejo, tako n. pr. 3000 grških drahem, 3000 čsl. kron i. t. d. 3. Ako potujejo potniki v države, kojih valuta je slabša od dinarja, smejo vzeti s seboj protivrednost od 3000 dinarjev (ta-

ko v Nemčijo, Avstrijo, Ogrsko, Romunijo, Bolgarijo, Poljsko i. t. d.) Razven te svote v tujih valutah smejo vzeti s seboj še 1000 dinarjev v naši valuti (dosedaj 3000 dinarjev). Carinski uradniki zaznamujejo to svoto v potnem listu. Za osebne potrebe, kot za dijače, bolnike i. t. d. se ne bodo smele kupovati valute na dosedanje legitimacije. V to svoto bo izdal inšpektorat finančnega ministrstva posebne legitimacije, ki se bodo izdajale privatnim osebam ali zavodom v svrhu nakupa tujih valut v iznosu 500 frankov mesečno. To dovoljenje bo veljavno pol leta.

Druga naredba prepoveduje izredno izvenborzni promet brez izjeme. Celokupni borzni promet brez izjeme se koncentrirajo na zagrebski in begrajski borzi, do katerih imajo pristop samo pooblašene banke. Od sedaj naprej se bodo nalogi za nakup in prodajo deviz sprejemali samo v poslovnih prostorih pooblaščenih bank.

S tretjo naredbo se dovoljuje izvoz dolarjev v svrhu nakupa dinarja v inozemstvu. Tozadevna posebna dovoljenja bo izdajala Narodna banka, odnosno njene podružnice. Namen te odredbe je, da se iz inozemstva potegnejo naši dinarji, ki znašajo krog pol milijarde dinarjev.

g Devize in valute za uvoz. Generalni inšpektorat ministrstva financ je brzojavno obvestil devizne odbore pri Narodni banki, da izide novi pravilnik za promet z devizami in valutami v nekaj dneh. Dotlej smejo devizni odbori izdajati odobrenja edino le za dokazana dospela plačila za robo, naročeno pred drugim septembrom. Devize za pozneje naročeno blago se ne morejo nikomur dovoliti, samo primere neodložne potrebe industrije za vzdrževanje dela bodo odbori odstopali v reševanje generalnemu inšpektoratu.

Krvav čin alkoholika.

SVOJO ŽENO IN HČER USTRELIL.

63 letni vpok. užitninski preglednik Ivan Leskovec, stanujoč na Starem trgu št. 24, je bil strastno udan alkoholu. Družina: 60 letna žena Katarina, 30 letna hčerka Irena, uradnica in sin Ernest so neizrekljivo veliko prestali pred njim, ker je bil v pijanosti surov in nasilen. Včeraj je prišel Ivan Leskovec zopet pijan domov še-le v jutranjih urah. Kasneje — okoli 5. ure — so ga sosedje zopet videli priti domov, nato pa zopet tiho oditi. Ob 7.15 uri se je iz službe vrnil domov Leskovčev sin Ernest. Našel je stanovanje zaklenjeno in na vse trkanje mu ni prišel nihče odpirat. Ernest je nato siloma odprl vrata in našel v sobi grozen prizor: Ob postelji je ležala mati z dvakrat prestreljeno glavo, poleg nje pa hči Irena, ki je bila ustreljena v prsi in se je borila s smrtjo. Rekla je: »Mater je ustrelil!« Umirajočo so takoj odpeljali z rešilnim vozom v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ji je krogla šla skozi pljuča. Pri materi je sodna komisija ugotovila, da je najprej dobila po glavi udarec s svečnikom, nato pa iz browninga dva strela v glavo. Materi je nedvomno priskočila na pomoč hčerka, ki jo je nato pobesneli oče tudi napadel z revolverjem in zadel v prsi. Sicer pa strašni prizor ni imel druge priče in podrobnosti doslej niso znane. Sosedje niso ničesar posebnega opazili in niti strelcov niso slišali. Le starega Leskovca so videli okoli 5. ure priti v stanovanje in nato zopet oditi. Okoli 8. ure je prišel Ivan Leskovec k trošarinskemu pregledniku Franu Jeršniku v Rožni dolini. Bil je skrajno pobit in mu je povedal, da je ustrelil ženo in hčerko. Rekel mu je: »Čez eno uro bo počilo pa zame!« Jeršnik je Leskovcu ponudil cigareto, ki jo je le-ta sprejel in s pohlepom prižgal. Nato je odšel dalje. Jeršnik je stvar takoj javil policiji, ki je za Leskovcem poslala stražnika Zajca, ki ga je okoli 9. ure našel na Viču in ga hotel prijeti. Toda Leskovec je takoj potegnil revolver, nakar stražnik ni bil pripravljen. To je Leskovec izkoristil in pobegnil. Ob pol 2. uri popoldne je nesrečnika izsledil stražnik Gec na Brodu pri Glincah v nekem skrivališču. Leskovec je držal v roki revolver, naperjen proti srcu; poizkušal je sprožiti, a orožje topot ni funkcioniralo. Ko je zagledal redarja, je dvignil roke in duševno popolnoma ubit zaklical: »Tu sem! Ustrelite me!« — Leskovec je bil strasten alkoholik in je bil že enkrat na opazovalnem oddelku ljubljanske bolnišnice.

Ljubljanske novice.

Ij Kanonik dr. Josip Gruden t. V nedeljo zvečer ob 6. uri je po dolgotrajni bolezni mirno v Gospodu zaspal, previden s sv. zakramenti za umirajoče g. kanonik dr. Josip Gruden. Zbolel je že leta 1917, nakar je vedno bolj hiral, dokler ga smrt ni rešila trpljenja. Pokojni je bil izredno blagega značaja, delaven ko mravlja in zato tudi ne samo po celi Sloveniji, ampak tudi izven meje naše države znan in spoštovan. Bil je tudi mnogo let odbornik Kat. tiskovnega društva in odličan sodelovalec našega poročala na uvodnem mestu. Pogreb bo danes ob 3. uri pop. iz hiše v

Ljubljani, Pred Škofijo št. 12. Svetila mu večna luč!

Ij Vse Vincencijeve in Elizabetne konference ter ostale karitativne organizacije se vabijo, da se polnoštevilno udeležijo pogrebu bivšega, sedaj častnega predsednika Vincencijeve družbe ter ustanovitelja Elizabetne družbe č. g. stolnega kanonika dr. Jos. Grudna. Pogreb bo danes popoldne ob 3. uri. Zbirališče pred stolnico.

Ij Občinske volitve v Ljubljani. Med strankami se vrše živahna pogajanja za nastop pri občinskih volitvah. Mladi demokrati se držijo rezervirano, medtem ko stari razvijajo živahno delavnost. Še vedno so predmet njihove nežne skrbi narodni socialci, ki so v nedeljo imeli o tem zaupniško zborovanje, ne da bi prišli do končnega sklepa. Dve struji se med njimi borita za premoč. Končna odločitev pade baje danes. — Iz krogov starinov se čuje, da bi bili pripravljeni tudi nekaj »klerikalcev« vzeti na svojo listo. Kakšne »klerikalce« mislijo, ne vemo. Somišljenikov SLS ne bo med temi »klerikalci«. — Sicer pa je položaj tak, da režimska gospoda ne more računati na zmago proti enotni fronti ljudstva, vsled česar so zelo verjetne govorice, da bo režim volitve zopet — odgodil. Mi demokratom svetujemo, naj v tem slučaju zopet spremene volilni red, to pot pa tako, da bodo smeli voliti le demokrati, kandidirati pa le elementi iz dr. Žerjavovega testamenta. V tem slučaju demokrati morda vendarle zmagajo.

Ij »Politični klub« ima danes zvečer

ob 8. uri v prostorih starešinstva v »Akademskem domu« sestanek. — Dr. Gosar.

Ij Seja odbora Stolne »Prosvete« danes zvečer ob 8. uri v navadnih prostorih. Velika zadeva, udeležba obvezna.

Ij Pri pokrajinski monopolistični direkciji je finančno ministrstvo imenovalo: za inšpektorje: višje kontrolorje: Tome Ivo, Segvič Peter, Fortunič Stefan, Hladky Karol; za višje kontrolorje: kontrolorje: Bahnik Ivan, Golob Franc, Aleš Franc, Oršar Pavel in Zelenik Franc; za kontrolorja: oficijala Jelčič Cvetko; za oficijale: asistente: Lojki Bernard, Logar Viktor, Petrovič Anton, Velkavrh Stanko, Lindtner Pavel, Vizjak Srečko; za asistente: praktikante: Zalar Franc, Beltram Hugo, Merše Franc, Ravnihar Anton. Dalje je imenovan: za oficijala strokovni mojster Debeljak Jakob in za asistenta Zagradnik Ivan ter za oficijala uradni sluga Kržan Josip. V višjo stopnjo so pomaknjeni oficijali: Lojki Josip, Zalesjak Henrik in Zlajpah Ant.

Ij Po čem je mleko v Ljubljani? Pišejo nam: Ze mesec dni moram plačevati mleko po 14 K liter. Mestno tržno nadzorstvo tudi v zadnjem tedenskem tržnem poročilu dosledno trdi, da je mleko v Ljubljani po 12 K liter. Jaz jemljem mleko v mlekarji, kjer bi vsaj morale veljati normalne cene, ki vsakokrat veljajo za mestni trg. Sedaj vprašamo: Ali tržno nadzorstvo ne pozna tržnih cen ali pa mlekarne prodajajo mleko po oduševskih cenah? Prosimo pojasniti!

Ij Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odbojna seja v sredo, dne 4. oktobra t. l. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritlično, desno.

Ij Licenciranje bikov. V zmislu zakona o po-

vzdigi reje goveje živine vabijo se oni posestniki, ki rede biko za plemstvo tujih krav in telic, da jih naznajo mestnemu magistratu (Gospodar. urad) do 5. oktobra 1922. Naznanjeni biki, katerih posestniki bivajo v mestnem okolišu ljubljanskem, se bodo na njihovem dvoru pregledavali dne 28. okt. t. l. ter obdarovali oni, katerih biki bodo najboljši. K temu se pripominja, da se nelicencovani biki ne smejo spuščati za plemenitev tujih krav in telic in se bo vsak prestopnik strogo kaznoval.

Ij Razpisuje se mesto lekarniškega asistenta pri splošni bolnici v Ljubljani. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

Ij Našla se je v nedeljo zvečer damska zapestnica z uro. Naslov najditelja pove uprava »Slovenca«.

Ij Našel se je v soboto zvečer dežnik. Zgleda se je pri g. Viktorju Zalazniku, Emonska cesta 2, I. nadst.

Ij Našla se je včeraj zjutraj zlata zapestnica z uro. Dobi se Ambrožev trg 6, pri g. Sicerli.

Ij Izgubila se je v torek, 26. t. m. od kavarne Krapš v Škofji ulici do Ravniharjeve ulice svilena zelenkasta ruta. Pošten najditelj se prosi, da jo odda Tržaška cesta 24, pritličje.

Socialni vestnik.

s Nova določitev merdnih razmer stavbinskega delavstva v Sloveniji. V pisarni Zveze industrijev v Ljubljani so se dne 26. septembra vršila pogajanja radi nove določitve med stavbinskega delavstva vse Slovenije. Pogajanja so se udeležili: zastopniki odseka Zveze industrijev za gradbeno stroko, Osrednjega društva stavbinskega delavstva v Ljubljani, Osrednjega društva lesnih delavcev v Ljubljani, Unije stavbinskih delavcev v Celju, Narodne socijalne zveze, Jugoslovanske strokovne zveze in Strokovne zveze lesnega in

stavbinskega delavstva v Ljubljani. Pogajanja so se uspešno zaključila z dogovorom, ki se je podpisal dne 28. septembra in s katerim so se sv. žale med stavbinskega delavstva z veljavnostjo že za izplačilo dne 30. septembra tako: 1. za polirje za normalno delavno uro 28 do 35 K; 2. za predelavce 23 do 28 K; 3. za izučene profesorje niste 21 do 25 K; 4. za kvalificirane težake 17 do 20 K; 5. za težake 13 do 17 K; 6. za mladostne delavce 10 do 13 K; 7. za delavke 10 do 13 K; 8. za vajence 10 do 17 K. Razen tega se v razmerju tega povišanja med zvišajo meze delavcem pod 1. do 3. za delavno uro za 3 K, pod 4. za 2 oziroma 3 K, pod 5. do 7. za 2 K, pod 8. za 1 do 2 K. Za polirje in predelavce velja dogovorjena odpoved, za ostalo delavstvo pa ni odpovednega roka. Dogovor velja, kakor rečeno, od 30. septembra 1922.

Orlovski vestnik.

Odborova seja šentjakobskega »Orla« se vrši danes točno ob 7. uri zvečer v Prosveti. Fantovski večer šentjakobskega »Orla« se vrši danes točno ob pol 8. uri zvečer v prostorih »Prosvete«, Florijanska ulica št. 15. Udeležba članov obvezna.

Dijaški vestnik.

d Izšla je ob enem z »Almanahom« pesniška zbirka Antona Vednika: Zalostne roke. V upravnishvu »Almanah« stane 8 Din. Naročajo! d Naročnikom »Almanah« in Antona Vednika: Zalostne roke! Poština za 1 izvod »Almanah« ali 1 izvod »Zalostne roke« znaša 1 Din. Poština za 1 izvod »Almanah« in 1 izvod »Zalostne roke« znaša 2 Din. Za vsak nadaljni izvod »Almanah«: 1 Din, za vsak nadaljni izvod »Zalostne roke«: 0.50 Din.

Strole za ostrenje svinčnikov:

The Rex Co.; Ljubljana.

Orehe, med, jabolka, suhe gobe, krompir (froza) kupujem. Ponudbe prosim z označbo cene. NOVAK, Maksimirska cesta 64, ZAGREB.

Sukno

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri

A. & E. Škaberne Ljubljana Mestni trg 10

Veliki Singerjev šivalni STROJ za čevljarje, skoraj nov, je naprodaj. — Naslov pri upravnishvu SLOVENCA št. 4150.

Kdo bi vzel 4 letno zdravilo DEKLICO za svojo ali proti mali odškodnini? — Ponudbe sprejema uprava lista pod šifro »SIROTA«. 4155

PRAZNO SOBO

z malo uporabo kuhinje iščeta mati in hči. Plačala lahko za celo leto naprej, ali pa tudi pomagata kaj pri domačem delu. Cenjene ponudbe na upravo SLOVENCA pod »MATI IN HČI« 4153

Mizarsko delavnico

z orodjem ali brez tega v ljubljanski okolici naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 4156.

STANOVANJE

z dvema sobama, kuhinjo in vseni pritlikarni oddam v novo zgrajeni hiši, 15 minut od mesta na Dunajski cesti. Istotam oddam tudi veliko klet, pripravno za vino ali skladišče. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4151.

Lepa senožet

2 orala, v Rakovi Jelši naprodaj. Cena 170.000 K. Proda Neža Merzelj, Stara pot št. 7, Ljubljana. 4157

Prodaj za sekanje ca. za 300 sežnjev drv

bukovega gozda

ali sprejemem družabnika, ki bi finanširal sekanje. Ponudbe pod »Oktober 4161« na upravo »Slovenca«.

Razpisana je služba

cerkv. ORGANISTA

Nastop čez en mesec. Plača po dogovoru. ZUPNI URAD SMARTNO POD SMARNO GORO.

DONASALKA 'Slovenca'

za Šiško se takoj sprejme.

Oglasiti se je v upravi.

Izdaja konzorij »Slovenca«.

Odgovorni urednik Mihael Moškerc v Ljubljani.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

MIRJE!

Uprava križnišk. reda vabi vse ONE stranke, ki imajo križniški svet v zakupu, ali pa so zakupnino še za 1. 1921 dolžni, da se GOTOVO zglasijo v petek, 6. oktobra ob 4. uri pop. v ŽIVCEVI gostilni na Rinski cesti.

Par dobrih KONJ

(PONIJEV) z OPRAVO IN KOCIJO naprodaj. — PREDVIČ, Ljubljana, Ambrožev trg.

Stavbeni prostor

večji, ob Dunajski cesti, blizu železnice, s t. r. pripravljen za tvornico, skladišča ali druga industrijska podjetja, se prodaja. — Ponudbe pod »STAVBENI PROSTOR« 4148 na upravo lista.

Dobrega kamnoseka

in brusača za stalno delo sprejme Betonska tvornica JOS. CIHLAR, Ljubljana, Dunajska cesta.

Mlad državni uradnik

išče primerne službe za pop. urc. Ponudbe na upravo lista pod »VESTEN«. 4158

COUPE-VOZ!

lep, dobro ohranjen, naprodaj. Dopisi na upravnishvu »Slovenca« pod »COUPE-VOZ 4119«.

„DIAMALT“

Pozor pekli »DIAMALT«, tvornice Huser i Sobolka, Beč-Stadlau, v predvečji kakovosti, se zopet dobi pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo

EDUARD DUZANEC, Zagreb, SKLADIŠČE Strossmayerova ulica št. 10.

!!! AUTO !!!

BENCIN PNEUMATIKA OLJE VSA POPRAVILA MAST IN VOZNE

Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudim

JUGO-AUTO d. z o. z. v Ljubljani.

Mlad, ožen, brez otrok, pošten in trezen zidar išče mesta hišnika

za takoj ali pozneje. Pismene ponudbe na upravo lista pod »HIŠNIK«. 4051

DRUŽABNIKA

s srednjim KAPITALOM iščem za dobro idočo trgovino. — Ponudbe na upravo lista pod »RESEN«. 4064

LEPO POSESTVO

pri Sv. Benediktu v Slov. goricah NAPRODAJ! Hiša je enonadstropna, urejena za gostilno in mesarijo, gospodarsko poslopje dobro, njiv in travnika je 4 orale. Cena 300.000 Din. — Pojasnila daje notar ŠTUPICA pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

Insertati v »SLOVENCU« imajo popolen uspeh!

Dr. Tičar

zopet redno ordinira

od 2. do 4. pop.

Igriška ul. 6.

LEPA HIŠA

vrtu 700 m, hlev, svinjak, vse v dobrem stanju, t. j. pol ure pehoda od Ljubljane proti Lgu, po nizki ceni naprodaj. Poizve se od 12 do 2 ure popoldne: Franja Puc, Kongresni trg št. 7, III. nadst. 4132

POZOR! Imam v zalogi večjo množino

suhih bukovih drv,

kateri oddajam po cele vozove in tudi cele vagonce, razčlene, na dom postavljene 165 K za 100 kg (4krat žagane). Naročila se sprejemajo na Doljanski cesti 19 v Trafiki Lovro Kveder.

BARAKO

večjo, dobro ohranjeno, KUPIM takoj. Ponudbe na: IVAN OGRIN, Laverca pri Ljubljani.

Kupim JAMSKI LES

smrekov ali borov, obeljen, na lankem koncu od 6 cm naprej, srednja debelina (medija) najmanj 14 cm, franko vagon po zelo visoki ceni, vsako množino. Ponudbe na upravnishvu pod »Najvišje cene«.

Stavbene PARCELE

v najlepši legi, ima naprodaj Jos. Tribuč, Glince št. 37.

Svila

modni nakit, vse potrebščine za šitje in krojače

najceneje pri:

A. Sinkovic nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg št. 19.

Kupim ali vzamem v najem MALO POSESTVO na periferiji železnice.

Prodaj Ljubljane ležečo STAVBNO PARCELO (ca. 1000 m²). — Ponudbe poslati na upravnishvu lista pod šifro: »POSESTVO — PARCELA«.

ENGLISH LESSONS

Miss FARLER returns from ENGLAND on the 7th. of October, and will give private English lessons and cheap courses. Inquiries to be made at the Office of G. Tönies, Galeva ulica from 9-11 and from 3-5. 4100

ISCEM za daljšo dobo v NAJEM malo kmetско posestvo!

na deželi, t. j. hišica s pritlikarni in per. njiv. — Ceni ponudbe prosim na upravnishvu »Slovenca« pod »Mojljiva stranka 4107«.



Potrjim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem prelužno vest, da je naš predobri soprog, oče, stari oče, tast in stric, gospod

PAVEL KLOBOVES

strojar in hišni posestnik

danes ob 19. uri v 66. letu starosti po težki mučni bolezni preminul.

Pogreb pokojnega se vrši dne 3. oktobra ob 9. uri dop. iz hiše žalosti na župnijsko pokopališče v Poljanah.

Preminelega priporočamo v molitve in blag spomin.

Poljane nad Škofjokolo, 1. oktobra 1922.

ZALUJOČA RODBINA KLOBOVES.

ZAHVALA

ZA OBILNE DOKAZE ISKRENEGA SOCUTJA IN ZA MNOGOSTEVILNO SPREMIŠTVO PRI POGREBU MOJE ZENE SE ISKRENO ZAHVALJUJEM!

ALOJZIJ LINDTNER

PISARN. RAVNATELJ V P., PRI DRŽ. PRAVDNISTVU V LJUBLJANI

CIRKVENICA Hotel Therapia

Casino (Cercle Prive)

z vsemi atrakcijami francoske RIVIERE

otvorjeno dnevno.

Bližnja pojasnila daje Uprava Cercle des Etrangers — Cirkvenica

„RIBAG“

Jugoslavensko-nemško trgovačko d. d.

Centrala: Zagreb, Kukovičeva ulica 15

Naslov za brzojavke RIBAG, Zagreb, Telefon 5-80,

Oddelki:

- I. Juta. (vreče, tkivo od jute, embalaže, plahte itd.)
- II. Železo. (železo in pločevina vsake vrste za industrijalne in gradbene svrhe kakor tudi gospodarska orodja in hišne potrebščine.)
- III. Stroji. (za industrijo in gospodarstvo)
- IV. Kemično tehniško blago. (umetne kože, lak itd.)
- V. Kupovni oddelek. (Nakup surovin, konopije, starih vreč, šrot iz železa in jekla itd.)